

PŘEHLED VÝZKUMŮ

49

Brno 2008

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 49

Volume 49

Číslo 1–2

Issue 1–2

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial Board

Herwig Freisinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttka, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Petr Škrdla

Výkonná redakce
Assistant Editors

Balász Komoróczy, Marián Mazuch, Ladislav Nejman,
Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela

Technická redakce, sazba
Technical Editors, typography

Pavel Jansa, Ondřej Mlejnek

Software
Software

Spencer Kimball, Peter Mattis, GIMP Development Team 2008: GNU
Image Manipulation Program, 2.6.1
GRASS Development Team 2008: Geographic Resources Analysis
Support System, 6.3.0
Kolektiv autorů 2008: Inkscape, 0.46
Kolektiv autorů 2005: L^AT_EX 2_ε

Fotografie na obálce
Cover Photography

Vrcholně středověká lotová závaží z českých a moravských lokalit.
Gruna, Hradisko (vlevo); Písek, u Šarlatského rybníka (v popředí); Ví-
cov, Městisko (vpravo dole); Boskovice, hrad (vpravo nahoře). Srov.
studii J. Doležela v tomto svazku. Foto P. Smékal.

*Medieval cup nested weights from czech and moravian sites. Gruna,
Hradisko (left); Písek, u Šarlatského rybníka (front); Vícov, Městisko
(bottom right); Boskovice, castle (top right). Cf. the article by J. Dole-
žel in this volume. Photo by P. Smékal.*

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i
Královopolská 147
612 00 Brno
IČ: 68081758
E-mail: pv@iabrno.cz
Internet: <http://www.iabrno.cz>

Tisk
Print

Arch, spol. s r. o.
Charbulova 3a
618 00 Brno-Černovice

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

Roč. 49, 2008, č. 1-2

91087/09

ISSN 1211-7250

MK ČR E 18648

Vychází dvakrát ročně

Vydáno v Brně roku 2008

Náklad 450 kusů

Copyright ©2008 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v.v.i. and the authors.

VESELÍ NAD MORAVOU (OKR. HODONÍN)

Masarykova tř., p. č. 31/1. Středověk, novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Záchranný výzkum byl prováděn v měsíci dubnu 2007 v průběhu výkopu základů živnostenského domu firmy Britterm ve starší stavební proluce řadové zástavby podél hlavní třídy, v prostoru horní hrany mírné terénní vyvýšeniny, pozvolna se svažující severozápadním směrem do moravní nivy (ZM ČR 1: 10 000, kladový list 35 – 11 – 11, okolí bodu 361/347 mm od Z/J s. č.). I přes výrazné narušení předchozí zástavbou a inženýrskými sítěmi došlo k objevení pozitivních kontextů ve třech ze čtyř nehlubších paralelních základových pasů, orientovaných souběžně s uliční čarou ve směru SV–JZ.

V rámci dokumentace odhalených profilů a vzorkování, doplněného nevelkým plošným odkryvem, mohla být prozkoumána tmavohnědá kulturní vrstva s nahodilými drobkami uhlíků a mazanice, obsahující zlomky keramiky datovatelné od vrcholného středověku do novověku. Byla vytvořena na hlinitopísčitém půdním typu, ležícím na štěrkopískovém podloží, do něhož se ve dvou pasech, nejbližší ulice, zahlubovaly 4 rozměrnější objekty obdobného charakteru, ovšem s početně bohatší náplní hmotné kultury. Nálezy zahrnovaly oxidačně i redukčně pálenou keramiku, případně i s barevnou glazurou, zvířecí kosti, mazanici, kameny, strusku apod. Jejich dna, příp. hrany stěn se vzhledem k omezením, daným stavebními niveletami, nepodařilo ve většině případů dosáhnout. Ve svrchních, resp. okrajových částech tří z nich, označených jako 01, 03 a 04, se nacházela víceméně souvislá spáleništní vrstva s většími kusy mazanice a uhlíky. Jde tak nejspíše o suterény staveb ze dřeva a hlíny, které zanikly při požáru. Pro zásyp objektu 02 bylo typické velké množství uhlíků, propálené mazanice a železité strusky, svědčící o místních pyrotechnických aktivitách. Navíc jeho horní partie vyplňovalo jílovité a hlinité souvrství, možná samostatná jáma, s většími kusy dobře rekonstruovatelných torz keramických nádob. Ve třetím paralelním pasu byly zdokumentovány 2 menší jámy, tentokrát bez jakýchkoli datovatelných nálezů.

Jaromír Šmerda

Resumé

Veselí nad Moravou (Bez. Hodonín). Masarykova Str., Parzelle Nr. 31/1. Mittelalter, Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

VIZOVICE (K. Ú. VIZOVICE, OKR. ZLÍN)

Zámek. Středověk, novověk. Zámek. Záchranný výzkum.

V souvislosti se zamýšlenou stavbou „Zámek Vizovice–rekonstrukce stávající kanalizace“ probíhal od 14. listopadu do 5. prosince zjišťovací záchranný archeologický výzkum. Provedla ho Archaia Olomouc, o. p. s., pod garancí Národního památkového ústavu, územní odborné pracoviště v Kroměříži.

Geomorfologicky se lokalita nachází v samém centru Vizovic, na levém břehu říčky Lutonínky protékající městečkem, při jejím soutoku s Brařejovkou, resp. Želechovským potokem. Původně zřejmě výrazný k severu a řece orientovaný svah byl výrazně terasovitě upraven nejpozději ve starším novověku při výstavbě zdejšího zámku. Nadmořská výška se na lokalitě pohybovala v intervalu 298–298,36 m.

Zjišťovací záchranný archeologický výzkum proběhl formou pěti sond S01–S05 v trase zamýšlené rekonstrukce kanalizace, přičemž sondy S01, S02 a S03 byly položeny podél jižního a sondy S04 a S05 podél severního křídla zámku. Hlavním cílem výzkumu bylo zjistit základní informace o charakteru archeologických terénů v místě eventuálního budoucího staveniště tak, aby byla možná specifikace podmínek ochrany a záchrany archeologického dědictví na eventuálním budoucím staveništi.

Jižní část lokality se vyznačovala odtěžením části původního terénu. Sonda S01 a S02 porušila pouze recentní navážky a archeologické vrstvy datované do 16.–17. století. V sondě S03 byla odkryta do podloží zahloubená mohutná kamenná zeď o šířce cca 1,65 m. Délka v dané sondě byla omezena velikostí sondy cca 3,45 m. Základová spára zdiva v dochované výšce cca 0,5–0,7 m zasahovala až do hloubky 1,2 m pod úroveň současného terénu. Celkově zeď jevila charakter masivního základového zdiva. Vzhledem k charakteru zdiva a následné stratigrafické situaci lze zeď rámcově zařadit již do období středověku. Pravděpodobně souvisí s historicky doloženou existencí cisterciáckého kláštera Rosa Mariae („Smilheim“), jehož zánik je kladen do poloviny 80. let 15. století.

Severní část lokality (S04, S05) zachytila mohutné souvrství, obsahující velmi četné fragmenty keramiky, odpovídající terénním úpravám, které souvisely s výstavbou renesančního zámku na konci 16. století a pozdější barokní přestavbou v druhé polovině 18. století.

Peter Kováčik, Petra Veselá

Literatura

Kováčik, P. 2008: Zámek Vizovice. Rekonstrukce stávající kanalizace. Nálezová zpráva o provedení zjišťovacího záchranného výzkumu. Nálezová zpráva č. 01/08 uložena v archivu Archaia Olomouc, o. p. s.

Resumé

Vizovice (Bez. Zlín). Schloß. Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

VNOROVY (OKR. HODONÍN)

Hlavní ulice č. p. 462 až 60. Středověk–novověk. Sídliště. Záchranný výzkum.

Výkop kanalizační rýhy realizovaný v květnu 2007 na svahu terénní vyvýšeniny klesající do moravní nivy v zahradách stávající řadové zástavby podél hlavní ulice si vyžádal záchranný výzkum (ZM ČR 1: 10 000, kladový

list 35 – 11 – 11, okolí bodu o souřadnicích 147/144 mm od Z/J s. č.). Pod vrstvou ornice se svrchním drnem se zde na parcelách od domu č. p. 462 až po č. p. 60 podařilo identifikovat kulturní vrstvu na sprašovém podloží, datovatelnou keramickým materiálem do období vrcholného středověku. Jistým zpeštěním zde byl nález 5 vtesaných kupulovitých pecí s propadlou klenbou, propálenými stěnami a dnem, na kterém v jednom případě spočívala uhlíkatá vrstvička. Zasažené objekty, sloužící pravděpodobně k přípravě chleba a rozmístěné přibližně 6 až 8 m od sebe, tvořily zřejmě součást většího výrobního areálu. Jedná se patrně o pozůstatek blíže neurčitelných sídlištních aktivit v zázemí blízké tvrze. Na parcele domu č. p. 61 se pak na obou profilech vyrýsoval zásyp objektu prizmatického tvaru, který se dá podle obsahu drobných střepů novověkého charakteru a cihel u dna považovat za sklípek.

Jaromír Šmerda

Resumé

Vnorovy (Bez. Hodonín). Hlavní Gasse Nr. 462 bis 60. Mittelalter–Neuzeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

VYSOKÉ POLE (OKR. ZLÍN)

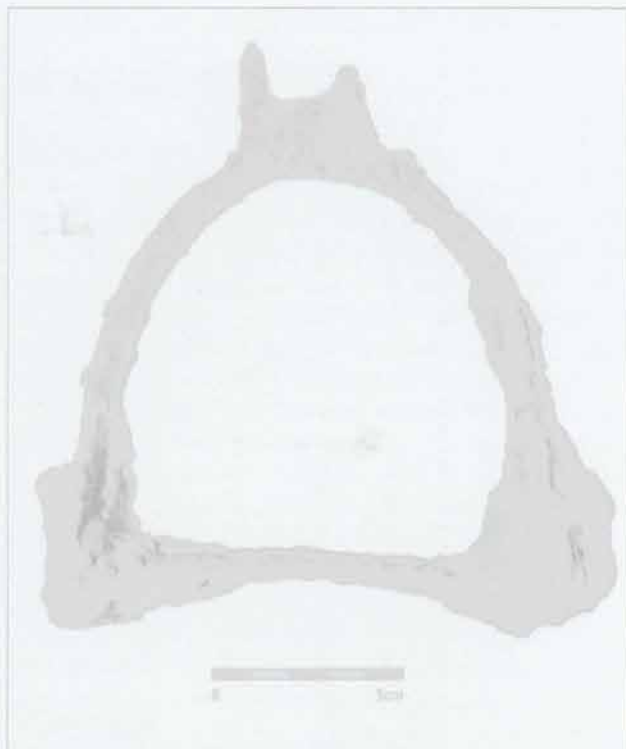
Klášť'ov. Doba středohradištní. Hradiště, kulturní místo? Zjišť'ovací výzkum.

V průběhu června až srpna 2007 pokračovala ve vnitřním areálu původně pravěkého hradiska s doloženým osídlením KLPP druhá etapa zjišť'ovacího výzkumu ÚAPP Brno (pracoviště Zlín), zaměřená na dokončení sondáží jednak v prostoru vrcholového hřebene kolem Čertova kamene (kóta 753 m n. m.), jednak v místech vodního zdroje (cisterny či studny) v jihovýchodní části opevněné plochy.

Na uměle upravované (dlážděné) plošině s popelovitou vrstvou a nálezy středohradištní keramiky v nejvýše položené části hradiska u Čertova kamene byla rozšířena

Obr. 117: Vysoké Pole. Depot železných předmětů č. 7. *Abb. 117: Vysoké Pole. Hortfund der Eisengegenstände N. 7.*

Obr. 118: Vysoké pole. Třmen z depotu 7. *Abb. 118: Vysoké pole. Steighügel aus dem Hortfund 7.*

Obr. 119: Vysoké Pole. Krojídlo z depotu 7. *Abb. 119: Vysoké Pole. Das Sech aus dem Horten 7.*

sonda I (části I/II a I/III). Dalších šest zjišť'ovacích sond (N–T) bylo položeno v okolí vodního zdroje a samotná cisterna (sonda M) byla prohloubena o 1 m.

Zjišť'ovací průzkum ve vnitřním prostoru opevněné plochy hradiska, probíhající za pomoci detektoru kovů, vedl k objevení čtyř nových depotů: největší z nich – depot 7 – obsahoval čtyřicet železných předmětů, mezi nimiž byly většinou zastoupeny zemědělské i jiné druhy nástrojů (krojídla, radlice, motyka, kladivo aj.), dále kovární vědérka nebo miska slezského typu; do kategorie jezdecké výstroje patřily dva kusy třmenů a ostruha. Obsah dalších depotů tvořila pila, kosa a kovární vědérka (depot 8), dva kusy kovářských kleští s masivním klínem či průbojníkem (depot 10) a v depotu 9 bylo nalezeno devět drobnějších předmětů, mezi nimiž byly identifikovány např. dva osnky. Jednotlivé, volně rozptýlené železné předměty pocházejí z okolí Čertova kamene (20 ks), především však z okolí tzv. cisterny (156 ks).

Velký počet depotů i jednotlivě nalezených železných předmětů (jejich celkový počet nalezený na Klášť'ově v letech 2006–2007 již přesáhl 700 exemplářů) současně s dosud jen slabě doloženou sídlištní aktivitou na místě